

ЗВІТ
про виконання наукової теми
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
«Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (0111U009198)
за 2022 рік

Керівник НДР: Кочубей Тетяна Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Назва та номер державної реєстрації НДР: **Актуальні проблеми історико-педагогічного знання (0111U009198)**

Найменування закладу вищої освіти або наукової установи: **Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини**

Терміни виконання: **01.01.2022 – 31.12.2022**

Предмет – становлення та розвиток історико-педагогічного знання.

Об’єкт – розвиток історико-педагогічного знання.

Мета - вивчення особливостей розвитку історико-педагогічного знання.

Завдання дослідження:

1. Визначити тенденції розвитку-історико педагогічних процесів.
2. Розкрити особливості розвитку історико-педагогічного знання.
3. Розкрити роль історико-педагогічних персоналій у розвитку педагогічної думки.

Відповідно до мети та завдань досліджувалися проблеми:

Ідеї навчання і виховання людини в педагогічній спадщині Григорія Савовича Сковороди (1722 - 1794); Феофан Прокопович (1677/1681-1736) – автор книжного букваря „Первое учение отроком” (Кочубей Т.Д.); дитячий рух у просторі соціального життя (Коляда Н. М.) педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні (І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан та ін.); ідеї вільного виховання: здобутки минулого і виклики сьогодення : (І. Г. Гончар), жінки в історії професійної соціальної роботи (від ХІХ століття – до сьогодення педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів); розвиток шкільної приватної освіти в Україні (ХІХ – початок ХХ століття) (С. О.Роєнко) та ін.

7. Опис процесу наукового дослідження.

Відповідно до мети та завдань дослідження за звітний період (2022 р.) в межах виконання наукової теми:

- вивчено та узагальнено науковий досвід з проблематики дослідження;
- досліджено та вивчено ідеї навчання і виховання людини в педагогічній спадщині Григорія Савовича Сковороди;
- оприлюднено буквар Феофана Прокоповича „Первое учение отроком”;
- розкрито особливості дитячого руху у просторі соціального життя;
- досліджено педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні;

- обґрунтовано ідеї вільного виховання;
- розкрито роль жінок в історії професійної соціальної роботи (від XIX століття – до сьогодення педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів);
- досліджено роль музейної педагогіки під час освітнього процесу та соціальної реабілітації дітей та молоді у воєнний час;
- досліджено розвиток шкільної приватної освіти в Україні (XIX – початок XX століття) тощо.

Зокрема, в рамках роботи над темою «Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (ресстраційний номер 0111 U 00 91 98)» членами кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи було здійснено дослідження проблеми «Педагогічна історіографія та джерелознавство як важливі складові історико-педагогічного дослідження».

З'ясовано, що серед різних напрямів наукових досліджень утверджується регіональний підхід, що ґрунтується на висвітленні закономірностей розвитку національної освіти та педагогічної думки на маловідомих, унікальних регіональних матеріалах. Один із аспектів такого регіонального підходу є предметом досліджень педагогічного краєзнавства – галузі педагогічного знання про особливості розвитку освіти, науки, педагогічної думки, культури місцевого краю, вивчення, збереження та творче використання регіонального педагогічного досвіду в теорії та практиці сучасних освітніх закладів.

Доведено, що у процесі розвитку педагогічного краєзнавства вагоме місце займає співпраця закладів вищої освіти з науковими установами Національної академії педагогічних наук України.

Результатом роботи над темою є:

- співпраця з Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського: участь у науково-методологічних заходах з історії освіти, що проводяться в бібліотеці: педагогічних читаннях, науково-методологічних та науково-практичних семінарах тощо;
- співпраця з відділом історії педагогіки Інституту педагогіки НАПН України шляхом проведення наукових заходів, підготовки наукових видань тощо.

Викладачі кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи брали участь у діяльності Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування НАПН та МОН України.

Реалізовано дослідницький проєкт «Освіта, шкільництво і педагогічна думка Черкащини» (підготовлено та видано колективну монографію: Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні в межах діяльності Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування НАПН України та МОН України, Науково-дослідної лабораторії педагогічного краєзнавства Черкащини);

В рамках 15-річної діяльності Центру створено рубрику «Співпраця з НАПН» (<https://bit.ly/3ckIXEF>) та електронний каталог захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук / доктора філософії (<https://bit.ly/3C43zuZ>).

Відбувається тісна співпраця з науковими установами, зокрема такими як:

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського: участь у науково-методологічних заходах з історії освіти, що проводяться в бібліотеці: педагогічних читаннях, науково-методологічних та науково-практичних семінарах тощо;

Відділом історії педагогіки Інституту педагогіки НАПН України шляхом

проведення наукових заходів, підготовки наукових видань тощо.

Виконання дисертаційних досліджень:

Завершено роботу Штурбою А. О. над дисертаційним дослідженням на тему «Сучасні тенденції розвитку початкової освіти у Канаді» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Дисертанткою проаналізовано і розкрито передумови розвитку початкової освіти Канади в історичній ретроспективі, що дозволило їй дійти висновку про те, що освітні системи в кожній з провінцій та територій Канади мають відмінні структури з різними видами фінансування для конфесійних шкіл та різний ступінь децентралізації.

При розробці наукової теми кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи «Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (0111U009198) важливу роль відіграє діяльність центрів, науково-дослідних лабораторій та діяльність наукових шкіл, зокрема таких як:

Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
подвійного підпорядкування НАПН та МОН України

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b0//>

Директор Центру – д.пед.н., проф. **Коляда Наталія Миколаївна**.

Звітний період (травень – серпень 2022 р.):

1) реалізація проєкту «Освіта, шкільництво і педагогічна думка Черкащини»; інноваційного проєкту Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія»; проєкті «Жінки в історії соціальної роботи» (в межах діяльності Науково-дослідної лабораторії педагогічного краєзнавства;

2) дослідження тематичних напрямів:

– підготовка докторів філософії із соціальної роботи в Україні (обґрунтування теоретико-методологічних основ підготовки здобувачів наукового ступеня «доктор філософії»;

– соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами (розробка держбюджетної теми, 0119U103979);

– теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи;

– підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в умовах інклюзивної освіти засобами тренінгових технологій;

3) підготовлено та видано: монографій, посібників – 4; статей у виданнях Web of Science та Scopus – 2; статей у зарубіжних виданнях – 3; статей у фахових виданнях – 8; статей у інших виданнях – 12. Усі наукові праці оприлюднено на сайті Інституційного репозитарію УДПУ імені Павла Тичини (<https://dspace.udpu.edu.ua/jspui>), а також офіційних сторінках Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування НАПН України та МОН України в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (<https://fspo.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідний-центр-педагогічно/>). та фахового видання «Соціальна робота та соціальна освіта» (srso@udpu.edu.ua);

Результати досліджень оприлюднюються у рубриці «Співпраця з НАПН» та електронному каталозі захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук / доктора філософії (<https://fspo.udpu.edu.ua/wp->

[content/uploads/2021/05/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA.-%D1%80%D0%B5%D0%B7.-%D0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%B0-%D0%9D.%D0%9C..pdf](https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba-%d1%80%d0%B5%D0%B7-%d0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-%d0%9A%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%B0-%d0%9D.%d0%9C..pdf)

Науково-дослідна лабораторія педагогічного краєзнавства Черкащини

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba-%d0%b0//>

Завідувач Лабораторії – д.пед.н., проф. **Коляда Наталія Миколаївна**.

Упродовж звітнього періоду (травень – серпень 2022 р.) членами Лабораторії розроблялися такі тематичні напрями:

- реалізація проєкту «Освіта, шкільництво і педагогічна думка Черкащини»;
- участь у наукових заходах: VII Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Педагогічна біографіка та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі» (20 травня 2022 р., Київ, НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського); «Soft skills – невід’ємні аспекти розвитку та формування конкурентоспроможності сучасних студентів: матеріали науковопрактичного семінару» (Умань, 12 травня 2022 р.), «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (Всеукраїнська науково–практична онлайн-конференція з міжнародною участю, Умань, 31 травня 2022 р.) та ін.;
- участь в інноваційному проєкті Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія»; проєкті «Жінки в історії соціальної роботи» (в межах діяльності Науково-дослідної лабораторії педагогічного краєзнавства);
- участь у роботі наукових рад МОН, НАН України (Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук НАПН України; Секція 19 «Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту» Наукової ради МОН України (Н.М. Коляда).

Членами Лабораторії видано: монографій – 1; навчальних посібників – 2; статей у виданнях Web of Science та Scopus – 2; статей у фахових виданнях – 6; статей у інших виданнях – 8.

Підготовлено до друку вип. 1 (8), 2022 р. фахового журналу «Соціальна робота та соціальна освіта» (категорія Б).

Важливу роль при виконанні наукової теми кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи «Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (0111U009198) відіграють і такі центри як гендерний центр та молодіжний центр «START»:

Гендерний центр

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Мета діяльності Гендерного центру – теоретична розробка, експериментальна перевірка та практичне впровадження ідей гендерної рівності та гендерних підходів у навчально-виховний процес закладів освіти. Основні завдання центру: теоретична розробка та практичне впровадження гендерного освітнього компоненту діяльності закладів освіти; проведення гендерних досліджень спільно із іншими Центрами гендерної освіти та студентською молоддю; організація науково-дослідницьких, науково-організаційних та виховних заходів, спрямованих на дослідження, вивчення та поширення гендерної компетентності в освітньому середовищі.

Гендерний центр увійшов до Всеукраїнського осередку центрів гендерної освіти України.

Упродовж звітного періоду (травень-серпень 2022 р.) членами Гендерного центру видано: навчальних посібників – 1; статей у виданнях Web of Science та Scopus – 2; статей у фахових виданнях – 5; статей у інших виданнях України – 2.

Організовано та проведено: V Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти»; з нагоди Дня захисту дітей відбувся онлайн-стрім «Діти. Мир. Безпека».

З метою створення інклюзивного і безбар'єрного освітнього середовища в умовах закладу вищої освіти Гендерний центр ініціював розробку двох гендерних паспортів:

1) «Гендерного паспорта УДПУ імені Павла Тичини», який містить об'єктивну інформацію про гендерну ситуацію в університеті, відображає просвітницьку роботу, яку проводить ГЦ УДПУ імені Павла Тичини, окреслює перспективні напрямки дослідження в цій сфері та надає рекомендації для подальшого впровадження принципів гендерної рівності та справедливості в освітнє середовище. Гендерна ситуація в університеті висвітлена за такими показниками: склад науково-педагогічних працівників, адміністрації університету, вченої ради університету, корпусу деканів, розподіл контингенту здобувачів вищої освіти за гендерною ознакою на факультетах та в інституті.

2) «Гендерного паспорта факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини», який містить об'єктивну інформацію про гендерну ситуацію факультету, відображає просвітницьку роботу, яку проводить ГЦ УДПУ імені Павла Тичини, окреслює перспективні напрямки дослідження в цій сфері та надає рекомендації для подальшого впровадження принципів гендерної рівності та справедливості в освітнє середовище факультету. Паспорт надає статистичну інформацію про діяльність факультету за такими показниками: склад науково-педагогічних працівників факультету; адміністрації факультету; склад вченої ради факультету; Ради роботодавців факультету; гарантів освітніх програм; кураторів академічних груп; розподіл хлопців і дівчат серед здобувачів вищої освіти за освітніми рівнями «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», а також за третім (освітньо-науковим) рівнем «доктор філософії» тощо.

Молодіжний центр «START»

Молодіжний центр «START» факультету соціальної та психологічної освіти є структурним підрозділом, який взаємодіє з центрами, лабораторіями в межах факультету та іншими установами різних форм власності у проведенні спільних заходів.

Метою Центру є створення умов для всебічного розвитку і самореалізації молоді в різних сферах суспільного життя, розкриття її потенціалу, захист інтересів та прав; сприяння соціальному становленню й розвитку, професійній орієнтації та організації змістовного дозвілля, підтримці талановитої молоді.

Одними з пріоритетних завдань діяльності Центру є створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення молоді; утвердження патріотизму, духовності, моральності та формування загальнолюдських цінностей у молоді; пропаганда здорового способу життя; створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді.

Проведення та участь різних заходів:

21 червня 2022 р. у рамках співпраці Ресурсного центру для внутрішньопереміщених осіб та Молодіжного центру "Start" факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини для внутрішньопереміщених осіб було проведено соціально-виховний тренінг «Мій Всесвіт - моя Україна!». На тренінгу було застосовано: вправа «Очищення від тривоги», вправа «Мій Всесвіт», спільний малюнок «Моя майбутня Україна», вправа «Україна я бажаю тобі».

Молодіжний центр «START» входить до Асоціації молодіжних центрів України. В літку цього року у зв'язку з воєнним станом Молодіжного центру «START» став точкою видачі адресної гуманітарної допомоги Співдія Хаб в м. Умані.

Активісти Молодіжного центру «START» організували та брали участь в різних наукових заходах; проведення програм неформальної освіти; участь у реалізації проєкту «Культурно-туристично-рекреаційна Черкащина: Інклюзивно-соціальна 3D-карта» за підтримки Українського культурного фонду; Всеукраїнському тренінгу «Менеджмент молодіжних центрів»; участь у реалізації проєкту «Спільно. Точки зустрічі» за підтримки ЮНІСЕФ; участь у реалізації проєкту «Ресурсний центр внутрішньо переміщених осіб» УДПУ імені Павла Тичини та Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (проведення тренінгу) і т.д.

Участь у онлайн заході «Інтеграція молоді ВПО у життя громади, Молодіжна платформа, 21 травня 2022 року.

Участь у тренінгу «Інституційна культура академічної доброчесності: національний досвід та кращі практики Європейського союзу», 25–26 травня 2022 р.

Участь у онлайн-заходах проєкту «Серце Флейти б'ється в унісон з Україною» («Flute's Heartbeat in tune with Ukraine»), 23–28 травня 2022 р.

Публікації за результатами діяльності центрів

- Коляда Н. М., Левченко Н. В. Роза Паркс. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 124 - 129.
- Коляда Н. М., Левченко Н. В. Еммелін Панкгерст. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 119 - 123.
- Коляда Н. М., Левченко Н. В. Еммелін Панкгерст. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 119 - 123.
- Песоцька Ю.Ю. Аніс Хідаях. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від початку XX століття і до сьогодення : колективна монографія / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.] ; за ред. Н. М. Коляди ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Візаві, 2022. С.158–161
- Kravchenko O., Mishchenko M., Isachenko V., Gonchar I., Lysenko Yu., Polishchuk O., Pesotska Yu. Cultural, Recreational and Tourist Cherkasy Region under Pandemic Conditions. Global Issues: Disease Control and Pandemic Prevention, *AHFE International*, Vol. 24, 2022, 1–8 doi: 10.54941/xxxxxx
- Песоцька, Ю. (2022). Соціальна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб. *Social Work and Education*, Vol. 9, No. 1. pp. 91–100. DOI: 10.25128/2520-6230.22.1.7.
- Песоцька, Ю. (2022). Роль музейної педагогіки під час освітнього процесу та соціальної реабілітації дітей та молоді у воєнний час. *Ввічливість. Humanitas*, Вип. 2, С. 44 – 51. doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.6>
- Песоцька Ю.Ю. Соціальна реабілітація засобами музейної педагогіки у період війни : матер. Всеукр. наук.-практ. онлайн конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти», 31 травня 2022 року, м. Умань, 2022, С. 135–137

- Песоцька Ю.Ю. Соціальна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньо переміщених дітей, зокрема з інвалідністю, засобами музейної педагогіки : матер. XV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців «НАУКА. ОСВІТА. МОЛОДЬ» (25 травня 2022 р., м. Умань) : у 2-х ч. / за ред. О.І. Безлюдного. Умань : Візаві, 2022, Ч. 2, С. 101–104

Крім центрів до досліджень за науковою темою кафедр «Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (реєстраційний номер 0111 U 00 91 98)» долучаються і наукові школи (професора Коляди Н.М., професора Кочубей Т.Д. та професора Кравченко О.О.)

НАУКОВА ШКОЛА «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ»

Керівник наукової школи – д.пед.н., проф. **Коляда Наталія Миколаївна**.

Упродовж звітнього періоду (травень – серпень 2022 р.) членами наукової школи розроблялися такі тематичні напрями:

1) підготовка докторів філософії із соціальної роботи в Україні (обґрунтування теоретико-методологічних основ підготовки здобувачів наукового ступеня «доктор філософії»: д.пед.н., проф. Коляда Н.М., проф. Кравченко О.О., проф. Т.Д. Кочубей, доц. Н.В. Левченко) відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктор філософії, галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 р. № 1495).

Здійснено аналіз проєктів освітньо-наукових програм (2022) зі спеціальності 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня, розміщених на офіційних сайтах закладів 1 наукової установи та 11 закладів вищої освіти державної та приватної форм власності. На основі узагальнення результатів науково-теоретичного аналізу з проблеми дослідження виокремлено основні шляхи удосконалення теорії і практики підготовки докторів філософії, окреслено перспективи розвитку соціальної роботи як науки і практичної діяльності.

Підготовка матеріалів до тематичної рубрики «Підготовка докторів філософії» в журналі «Соціальна робота та соціальна освіта».

2) соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами, д.пед.н., проф. Кравченко О.О., к.пед.н., доц. Левченко Н.В., д. філос. Поліщук О.Р. (розробка держбюджетної теми, 0119U103979);

3) теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи, к.пед.н., доц. Левченко Н. В. (координатор діяльності Молодіжного центру START);

4) підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в умовах інклюзивної освіти засобами тренінгових технологій, здобувач ОС «доктор філософії» спеціальності «Соціальна робота» А.М. Таран (узагальнення та систематизація дослідницьких матеріалів; попереднє обговорення результатів дисертаційного дослідження на здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 231 «Соціальна робота», 26.08.22);

– та ін.

Видано: навчальних посібників – 4; статей у виданнях Web of Science та Scopus – 2; статей у фахових виданнях – 9; статей у інших виданнях – 8.

З напряму діяльності наукової школи здійснюється підготовка докторів філософії та докторів наук зі спеціальностей 231 Соціальна робота (Н.В. Левченко, А.М. Таран, В.І. Бояр, Н.Т. Салата); 011 Освітні, педагогічні науки (Н.М. Поліщук).

НАУКОВА ШКОЛА
**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ,
ПЕРСПЕКТИВИ»**

<https://fspou.dpu.edu.ua> ›

Керівник наукової школи – д.пед.н., проф. Кочубей Тетяна Дмитрівна

За звітний період (2022 р.) членами наукової школи розроблялися такі тематичні напрями:

- тенденції розвитку початкової освіти в Канаді – обґрунтовано зміст організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу канадської початкової школи, визначено форми та технології навчання в початковій школі Канади, здійснено моніторинг стану освітнього процесу в початковій школі України, розроблено рекомендації щодо використання канадського освітнього досвіду в контексті Концепції Нової української школи та освітньої реформи в Україні (Кочубей Т.Д., Штурба А.О.);
- розвиток соціальних навичок майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти – визначено соціально-педагогічні умови розвитку soft skills у майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти; розкрито зміст, форми і методи розвитку soft skills у майбутніх соціальних працівників в умовах ЗВО та розроблено модель розвитку soft skills у майбутніх соціальних працівників в умовах ЗВО (Ткачук Ю.В.);
- соціально-психологічні особливості маніпулятивного впливу в освітньому середовищі (М. А. Рябініна) – взято участь у проєкті Fleck Наукового об'єднання COLLEGIUM INVISIBLE, за участі Fundusz Stypendialny Talenty Princeton Polish Society, який полягав у підтримці українських студентів та науковців досвідченими студентами та докторантами польських та зарубіжних університетів. Робота проводилася в парах відповідно до напрямку навчання студентів (докторантів). У польсько-українській співпраці, в рамках проєкту Fleck Collegium Invisible проведено опитування «Факт або Фейк» щодо визначення рівня обізнаності української та польської молоді щодо впливу засобів мас-медіа на людину під час війни в Україні.

З метою дослідження проблеми маніпулювання свідомістю, на констатувальному етапі експерименту проведено опитування та порівняння відповідей про дезінформацію серед студентства Варшавського університету та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Виявлено, що з метою маніпулювання та управління наразі використовуються технології, які генерують у споживачів негативні ідеї, стереотипи, установки та моделі поведінки. В опитуванні взяли участь 40 осіб (24 українських студента та 16 польських).

З історико-педагогічної проблемати Кочубей Т.Д. оприлюднено буквар Феофана Прокоповича (1677/1681-1736) «Первое учение отроком» в колективній монографії кафедри «Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні».

З напрямів діяльності наукової школи здійснюється підготовка докторів філософії з спеціальності 231 Соціальна робота (Рябініна М.А., Ткачук Ю.В., Моторна М.В., Каштан С.М.) та 011 Освітні, педагогічні науки (Штурба А.О.).

Публікації: у наукометричних базах Scopus, Web of Science - 5; у закордонних виданнях – 9; у наукових виданнях України (категорія Б) – 16; монографії – 3; навчальні посібники – 5; тези доповідей (на міжнародних конференціях: у межах України – 14; за кордоном – 6; на всеукраїнських конференціях – 14); спільні публікації із здобувачами вищої освіти – 10.

НАУКОВА ШКОЛА
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДІ: ІСТОРІЯ,
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА»

<https://fspo.udpu.edu.ua> ›

Керівник наукової школи – д. пед. н., професор Кравченко Оксана Олексіївна

За звітний період:

- виконувалися дисертаційні дослідження:

аспірантка II року навчання: Песоцька Юлія Юріївна. Тема наукового дослідження: «Соціальна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами музейної педагогіки»;

аспірант II року навчання: Коляда Назарій Ігорович. Тема дисертаційного дослідження: «Соціалізація підлітків у дитячих і молодіжних громадських організаціях»;

аспірантка III року навчання: Вербовська Оксана Василівна. Тема наукового дослідження: «Професійна реабілітація осіб з інвалідністю в умовах реабілітаційного центру»;

аспірантка II року навчання: Сарнацька Аліна Валеріївна. Тема дисертаційного дослідження: «Підвищення безпеки жінок, які належать до уразливих до гендерного насильства груп»;

аспірант IV року навчання: Каркач Андрій Володимирович. Тема дисертаційного дослідження: «Особливості цифрової ресоціалізації літніх людей в умовах університету третього віку територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)»

- завершено розробку науково-дослідної теми за кошти загального фонду державного бюджету: «Система соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (державний реєстраційний номер: 0119U103978);

- реалізовано локальний тренінг «Активні громадяни» за підтримки Британської ради в Україні (жовтень-листопад 2022 року)

- аспірантка II року навчання отримала диплом III ступеня Всеукраїнського конкурсу наукових робіт імені Олександра Яременка «Актуальні проблеми молодіжної та сімейної політики» (ДЗ «Інститут сімейної та молодіжної політики», 2022 р.); диплом I ступеня в Інклюзивному конкурсі «Точки дотику» в рамках реалізації Міжнародної програми розвитку інклюзивних спільнот (УДПУ імені Павла Тичини, 2022 р.);

- за результатами проведених досліджень:

визначено теоретико-методологічні засади дослідження системи соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з обмеженнями життєдіяльності засобами інклюзивного туризму; обґрунтовано три функціональних напрямки системи соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму: для дітей, молоді та в цілому для осіб з інвалідністю; розроблено практичний інструментарій впровадження системи соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму, що включає психологічні, педагогічні, фізичні, фізкультурно-спортивні, соціально-побутові та медичні заходи (вивчення освітнього компоненту «Інклюзивний туризм», тренінги, інклюзивні туристичні маршрути, індивідуальна та групова робота, 3 D тури в умовах карантинних обмежень, проектна та грантова діяльність тощо).

Із 16 по 19 липня 2022 року на базі Інституту соціології Ягеллонського університету (Краків, Польща) відбувся Літній інститут з досліджень на основі інтерв'ю та усної історії «Свідчення війни в Україні». У межах діяльності цього Інституту д.п.н. Кравченко О.О. пройдено міжнародне стажування, під час якого прослухано курс лекцій зарубіжних вчених: Аллесандро Портеллі (University of Rome La Sapienza), Хасан Хасановіч Srebrenica-Potočari Memorial Centre, Андреас Гамбургер International Psychoanalytic University Berlin, Елеонора Наруселіус Lund University, Клаудія Сеймор Geneva Graduate Institute, Сельма Лейдесдорф University of Amsterdam, Піотр Філіпковські Institute of Philosophy and Sociology, Polish Academy of Sciences

**Видавнича діяльність за науковою темою кафедри
«Актуальні проблеми історико-педагогічного знання» (0111U009198)**

Монографії за кордоном

1. Коляда Н. М. Дитячий рух у просторі соціального життя. W trosce o rozwój i bezpieczeństwo dziecka we współczesnym świecie. aspekty społeczno-prawne, redakcja naukowa Anna Pawlak, Beata Skwarek, Justyna Stadniczenko, Oksana Petrenko, Wydawnictwo Collegium Witelona Uczelnia Państwowa, Legnica 2022. 571 s.

2. The system of social services of Ukraine amidst transformation: modern trends and challenges : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 218 p.
<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/227>

Інші видання

1. Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / **І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан** [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Компринт, 2022. 332 с. *(Рекомендовано до друку вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 4 від 25.10.2022 р.)*

2. **Гончар І. Г.** Ідеї вільного виховання: здобутки минулого і виклики сьогодення : монографія / І. Г. Гончар. Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. 221 с. *(Протокол №4 від 25.10.2022 р.)*.

3. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, **Н. Коляда, О. Кравченко** та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. 220 с. *Рекомендовано до друку вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 13 від 26 лютого 2022 р.)*

4. Роєнко С. О. Розвиток шкільної приватної освіти в Україні (ХІХ – початок ХХ століття) : монографія / С. О. Роєнко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. 258 с. *(Рекомендовано до друку вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини(протокол № 16 від 28 червня 2022 р.))*

5. Коляда Н. М., Левченко Н. В. Роза Паркс. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 124 - 129.

6. Коляда Н. М., Левченко Н. В. Еммелін Панкгерст. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 119 - 123.

7. Коляда Н. М., Левченко Н. В. Еммелін Панкгерст. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від ХІХ століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла

Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 119 - 123.

8. Песоцька Ю.Ю. Аніс Хідаях. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від початку ХХ століття і до сьогодні : колективна монографія / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.] ; за ред. Н. М. Коляди ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Візаві, 2022. С.158–161

9. Kravchenko O., Mishchenko M., Isachenko V., Gonchar I., Lysenko Yu., Polishchuk O., Pesotska Yu. Cultural, Recreational and Tourist Cherkasy Region under Pandemic Conditions. *Global Issues: Disease Control and Pandemic Prevention, AHFE International*, Vol. 24, 2022, 1–8 doi: 10.54941/xxxxxx

10. Песоцька, Ю. (2022). Соціальна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб. *Social Work and Education*, Vol. 9, No. 1. pp. 91–100. DOI: 10.25128/2520-6230.22.1.7.

11. Песоцька, Ю. (2022). Роль музейної педагогіки під час освітнього процесу та соціальної реабілітації дітей та молоді у воєнний час. *Вічливість. Humanitas*, Вип. 2, С. 44 – 51. doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.6>

12. Песоцька Ю.Ю. Соціальна реабілітація засобами музейної педагогіки у період війни : матер. Всеукр. наук.-практ. онлайн конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти», 31 травня 2022 року, м. Умань, 2022, С. 135–137

Статті

проіндексовані у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science;

/п	Автори (зазначити усіх авторів, наших виділити)	Назва роботи (мовою оригіналу з бази даних гіперпосиланням)	Назва видання, де опубліковано	Том, номер (випуск), рік, перша- остання сторінки статті; зазначити бази в яких індексується (Scopus, Web of Science) і квартал випуску (Q1, Q2, Q3, Q4)
	Tetiana Kochubei, Kravchuk, Melnykova Nelia Olha	Activation of Students' Cognitive Activity in the Context of Filling Educational Components with Health Preserving Content in the Process of Forming a Health Preserving Competence. Forming a Health Preserving Competence)	Revista Romaneasca pentru	Educatie Multidimensionala. № 14 (1), 2022. P. 69-92. https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/4198/3513 Web of Science

	Oleksandr Bezliudniy, Oksana Kravchenko, Oksana Kondur, Iryna Reznichenko, Nataliia Kyrsta, Yulia Kuzmenko, Larysa Tkachuk	National and Patriotic Education of Student Youth by Means of Digital Technologies in Distance Learning Environment	International Journal of Computer Science and Network Security	VOL.22 No.8, August 2022 (Web Science)	No.8, of
--	--	---	--	---	----------

у закордонних виданнях;

1. **Viktoria Isachenko, Inna Gonchar.** «House of the free child» – an experimental social and educational institution (1906 – 1909). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. № 3. 2022. s. 29-37. <http://baltjapublishing.lv/index.php/bjlss>
7. **Revniuk N.** Orientation of higher education institutions on the enrichment of national-historical, cultural-educational traditions for the development of human capital. *Věda a perspektivy*. № 8 (15) 2022. P. 70–79. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/2339>
8. **Oksana Kravchenko, Tetiana Kochubei, Antonina Shturba.** New Educational Space in New Ukrainian School. *3RD International conference on history, theory and methodology of learning*. 16 - 17 MAY, 2022. P. 1 – 5. https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2022/12/shsconf_ichtml2022_01005.pdf

у наукових виданнях України (категорія Б);

13. **Песоцька, Ю.** (2022). Роль музейної педагогіки під час освітнього процесу та соціальної реабілітації дітей та молоді у воєнний час. *Ввічливість. Humanitas*, Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, Вип. 2, С. 44 – 51. doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.6>
14. **Коляда Н.М., Кравченко О.О.** Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства: 15 років діяльності. *Інноватика у вихованні*. 2022. Вип. 15. С. 35–47. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iuu/article/view/435> <https://doi.org/10.35619/iuu.v1i15.435>
15. **Коляда Н.М., Ісаченко В.П., Коляда Т.В.** Наукова періодика як засіб популяризації соціальної роботи. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2022. Вип. 1 (8). С. 215–231. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/262727>. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(8\).2022.262727](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(8).2022.262727)
16. **Кравченко О.О., Резніченко І.Г.** Національно-патріотичне виховання студентської молоді засобами цифрових технологій в умовах дистанційного освітнього середовища. *Наука і освіта*. 2022. №1. С. 60–70. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-1-9>

в інших виданнях України

1. **Шевчук О.** Ебігейл Сміт Адамс (1744–1818). Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семігіна, Н.

Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 148–152.

2. **Матрос О.О.** Голда Меїр (1898-1978). Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття і до сьогодні : колективна монографія / [Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, Т. Д. Кочубей [та ін.]; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц.роботи, Гендерний центр. Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. С. 92–97.

3. **Матрос О.О.** Педагогічна діяльність Івана Васильовича Лучицького задля розвитку освіти на Черкащині. Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Компринт, 2022. С. 260–272.

4. **Карпич Ірина.** Педагогіка дитячого руху на сторінках українських періодичних видань (2-ті – початок 30-х рр. XX ст.). Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Компринт, 2022. С. 108–116.

5. **Моргай Л. А.** Діана Френсіс Спенсер (1961-1997). Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодні : колект. моногр. / Т. В. Семигіна, Н. М. Коляда, О. О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022 р. С. 154-159.

<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/14571/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%21.pdf>

6. **Моргай Л. А.** Просопографічний портрет Никифора Григорієва (1883–1953 рр.). Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Компринт, 2022. С.272-281. <http://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/14891>

7. **Песоцька Ю.Ю.** Аніс Хідаях. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від початку XX століття і до сьогодні : колективна монографія / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.] ; за ред. Н. М. Коляди ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Візаві, 2022. С.158–161.

8. **Балдинюк Олена.** Суфражистський рух у Великій Британії: із історії зародження та становлення // Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодні : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. 220 с.

9. **Коляда Н. М., Левченко Н. В.** Роза Паркс. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодні : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 124–129.

10. **Коляда Н. М., Левченко Н. В.** Еммелін Панкгерст. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодні : колект. моногр. / Т. Семигіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 119–123.

12. **Левченко Н. В.** Становлення і розвиток молодіжної роботи в Україні: історичний аспект : Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2022. С. 168–176.

13. **Коляда Наталія.** Педагогічна біографіка як предмет наукових досліджень (з досвіду діяльності Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства). Педагогічне

краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2022. 332 с. С. 6–23.

15. Кочубей Тетяна. Феофан Прокопович (1677/1681-1736) – автор книжного букваря „Первое ученіе отроком” // Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Компринт, 2022. – 332 с., С. 177-246.

16. Підвальна Ю. В., Войтовська А. І. Оксана Кравченко. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. Семігіна, Н. Коляда, О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: ЦП «Компринт», 2022. С. 72–77.
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/14639/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D1%81%20%D0%9E.%D0%9E.%20%D1%81%D1%82%D>

17. Полехіна Вікторія. Студентські регіональні історико-педагогічні дослідження крізь призму освітянської діяльності // Педагогічне краєзнавство крізь призму історико-культурних явищ та процесів в Україні : кол. моногр. / І. Албул, І. Карпич, О. Кірдан [та ін.] ; [наук. ред. Н. М. Коляда] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Компринт, 2022. С.117-12.

– **Тези доповідей:**

в межах України;

1. Песоцька Ю.Ю. Музейна педагогіка як інноваційний інструментарій соціальної роботи. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології: матер. VII Міжнародної наук.-практ. конф.* / за ред. Ю.М. Швалба., м. Київ, 11–12 березня 2022 р., Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2022, С. 49–51.

4. Песоцька Ю.Ю. Роль музейної педагогіки під час освітнього процесу у воєнний час : зб. матер. *Міжнародного круглого столу*, Київ, 26 травня 2022 року / за наук. ред. С.О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2022. С. 197–200.

5. Левченко Н., Коляда Н. Молодіжний центр в ЗВО – середовище для розвитку молоді

за кордоном

1. Kochubei T.D., Shturba A.O. The features the extended Group in the Ukrainian School. *The 6-th International scientific and practical «Innovational and prospects of world science»* (February 2-4, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. P. 304-308.

на всеукраїнських конференціях;

1. Матрос О.О. Постать Івана Васильовича Лучицького в сучасному біографічному науково-інформаційному просторі. *Педагогічна біографіка та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі* : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-методол. семінару з історії освіти, 20 трав. 2022 р., Київ / НАПН України, Від-ня філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін. ; редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол.), Сухомлинська О. В., Тарнавська С. В., ... Середя Х. В.]. Вінниця : ТВОРИ, 2022. С.40–41.

2. Карпич І. О. Заклад інтернатного типу як інститут соціалізації дітей. *Актуальні проблеми соціальної роботи та підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери:*

збірник тез за матеріалами науково-практичної конференції «Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери» (22 квітня 2022 р., м. Умань) та регіональної науково-практичної конференції «Перспективи ефективної роботи соціальних працівників з молоддю» (3 березня 2022 р., м. Умань) / [ред. кол. : Кравченко О.О. та ін.]. Умань, 2022. С. 24–27.

3. **Песоцька Ю.Ю.** Досвід Великої Британії у використанні засобів музейної педагогіки під час упровадження інклюзії : *матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи* м. Умань, 11 жовт. 2022 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Рівненський держ. гуманіт. ун-т [та ін.] ; [ред. кол.: Коляда Н., Кравченко О., Албул І. [та ін.]. Умань : Візаві, 2022.с. 77–80.

4. **Коляда Н. М.** Педагогічна біографіка в діяльності Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства. *Педагогічна біографіка та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі* : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-методол. семінару з історії освіти, 20 трав. 2022 р., Київ / НАПН України, Від-ня філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін. ; редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол.), Сухомлинська О. В., Тарнавська С. В., ... Середя Х. В.]. – Вінниця : ТВОРИ, 2022. 74 с. С. 22–23.

5. **Кравченко О.** Наукові заходи з нагоди 200-річчя від дня народження Пантелеймона Куліша. *Педагогічна біографіка та біографістика в сучасному науково-інформаційному просторі* : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-методол. семінару з історії освіти, 20 трав. 2022 р., Київ / НАПН України, Від-ня філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін. ; редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол.), Сухомлинська О. В., Тарнавська С. В., ... Середя Х. В.]. Вінниця : ТВОРИ, 2022. С. 23. [https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Pedagogical biography and biography-2022.pdf](https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Pedagogical%20biography%20and%20biography-2022.pdf)

Завдання на 2023 р.:

ширше залучати науковців та кафедри до вітчизняних та закордонних проєктів в межах кафедральної теми;

ширше апробувати результати наукових досліджень у науково-метричних виданнях Scopus і WoS, а також міжнародних наукових фахових виданнях;

забезпечувати інтегрованість наукової діяльності у світовий науковий простір;

брати участь у наукових заходах різного рівня (семінари, круглі столи, науково-практичні конференції, тощо);

з метою інтернаціоналізації освіти продовжувати співпрацю, наукове співробітництво з міжнародними, закордонними закладами та організаціями.

Керівник НДР

Тетяна КОЧУБЕЙ